

BOBOTEAZA

Sărbătorile care făceau suportabil frigul iernii se apropiau de final. Albul inocent al zăpezii declanșa veselia copiilor și era molipsitor. Gânduri curate, de iarnă. Ghirlande de gânduri atârând în trupurile istovite de sațiu, precum podoabele din brăduții veștejiți, aruncați de-a valma lângă tomberoane.

La casa lor, tomberonul era improvizat dintr-un butoi ruginit adus în fața porții în zilele de miercuri și vineri, când treceau pe strada liniștită gunoierii cu mașinile lor sofisticate și gălăgioase. Pentru copii, era și asta o distracție. La fel cum era, în fiecare iarnă, alegerea combustibilului pentru foc. Încercaseră părinții Mihaelei variantele economice: cu gaz, cu rumeguș, dar, până la urmă, tot sobele cu lemne s-au dovedit mai sigure. Își lipeau spinările plăpânde de teracotele lucioase și primeau dogoarea catifelată și cei doi copii, Mihaela și George, dar și părinții lor, Ileana și Mihai, în special seara târziu, când sufrageria-dormitor se lăsa inundată de lumina discretă a becului de pe stradă, prin care dănțuiau fulgi negri de nea.

În timpul zilei, camera încă păstra căldura cocoloșită-n obiecte și-n paturile care, inevitabil, dimineața trebuiau strânse și netezite: pernele la perete, plapuma sul, cuvertura peste, ca să arate precum niște canapele gata să primească musafiri. Musafirii erau rude sau meșteri, și reacționau diferit la invitația de a lua loc. Cei mai apropiați încercau elasticitatea patului cosmetizat, ceilalți se așezau pe scaunele din jurul mesei mari, care, așezată în mijlocul camerei, delimita spațiul generos și oferea minimă discreție părinților care împărțeau sufrageria-dormitor cu copiii lor. O intimitate uneori veselă, alteori supărătoare, dintre cele care nașteau ulterior dorința de protecție pe bază de izolare...

Mai avea casa o bucatărie potrivită și, mai ales, o verandă strălucitoare, în care copiii alergau fericiți, iar musafirii își făceau curaj să înfrunte glumele tăioase ale tatălui, pentru a se bucura apoi de bunătatea și ospitalitatea impecabile ale mamei. Era trecerea prin purgatoriu veranda aceea, salvarea fiind o ușă de lemn masiv, care făcea accesul, printr-un vestibul, către sufrageria primitoare. Ca și la alte case de pe stradă, ușile se fereau numai noaptea. Labirintul

întregii case era stăpânit, administrat și supravegheat de tatăl care se străduia, cu severitate, umor sau ironie, să facă față veniturilor reduse ale familiei... Venituri care rămâneau, ca un blestem, pe fundul sacului, indiferent de partidele și promisiunile care-i ademeneau la vot. Lipsa banilor era compensată de abundența de cuvinte, spuse adesea cu patimă, pe marginea viclenelor promisiuni ale politicienilor. Tatăl mergea cu scepticismul până la suspectarea slujitorilor bisericii care, de multe ori, dădeau îndemn lumesc către un vot sau altul. Mama se străduia să mențină liniștea și ordinea casei, împacând spiritele rebele cu o diplomatie recunoscută franc de rude, prieteni și chiar vecini. Dacă ordinea fiecărei zile cădea în sarcina tatălui, strălucirea sărbătorilor revenea în sarcina ei.

Sărbătorile însele trebuiau ținute în frâu. Cheltuielile bine gândite. În felul ăsta, masa din bucatărie se umplea de cozonaci și plăcinte, cămara de bunătățuri, iar copiii își vedeau liniștiți de joaca lor. Înțelegeau și nu prea de ce trebuie să renunțe la multe lucruri pe care le aveau alți copii. Erau însă capabili să-și facă jucărie din orice obiect. Cele mai frumoase locuri de joacă rămâneau însă strada plină de grădini și ograda în care aveau voie să cheme și copiii vecinilor. Mihaela înțelesese repede cum stă treaba. Susținea tacit politica tatălui și prefera să se amuze la ironiile lui. George avea clipele lui de revoltă, transformate în cafteli cu băieții din vecini. Dar lucrurile se așezau astfel încât mai multe râsete decât țipete se auzeau din casa lor.

În anul acela, însă, lucrurile o luaseră razna. Abia de încropiseră tradiționali cozonaci în cuptorul din bucatărie. Carnea fusese adusă, cu cântec, de-o mătușă cu stare, dar zgârcită, care le adusese, după cum sublinia apăsător, de pomana: câțiva cârnați, o fleică, o bucată de slănină. Când-tărindu-le din priviri, tatăl o întrebă cu inocență în glas: „Și tu crezi, Mărgărito, că pe Ce' Lume vei primi la loc pomana ce ne-o faci? Păi atunci ai o problemă: ce te faci cu carnea crudă?”. Mihaela pufni în răs, mătușa plecă îmbufnată, iar mama Ileana bombăni către bărbatul vesel, îndelung, amenințându-l: „Lasă, n-avea grijă, că la anul nu ne mai aduce nici o fărâma de carne!”. „Atâta pagubă! Dacă nu-ți dă, ca la o soră, pur și simplu, ci numai pe câștig, fie și pe lumea ailaltă, n-am nevoie!”.

Mihaela n-a știut niciodată cât de credincios era tatăl ei. La biserică nu prea mergea, pe preoți îi cam bombănea, dar, uneori, noaptea, când el credea că toată lumea doarme, l-a auzit murmurând rugăciuni. Mai de gura mamei, mai de grija lor, se străduise, an de an, să respecte sfintele sărbători. În anul acela însă, prețurile o luaseră razna, iar mesele aveau mai puține bunătăți. De la un praznic la altul, era tot mai greu.

Ultima sărbătoare era Boboteaza. Și cea mai veselă, pentru că, încă din zori, peste nămeții întăriți de ger, se auzeau în aerul pur strigăte de „Chiraleisaaa!”. Mamele se emoționau, copiii alergau la porți și toată lumea calcula timpul până când preotul ajungea cu busuiocul și agheasma în pridvor. Gospodinele ieșeau cu lumânări aprinse la poartă, să întâmpine alaiul strălucitor. Pe masă așteptau paharele de vin, colacii și merele pentru colindători, iar, în buzunarele hainelor, banii pentru preot.

Tatăl așteptă în anul acela sărbătoarea în paralel cu o minune care nu mai venea, îngrijorat și parcă tot mai încruntat, pentru ca în final să-și ia inima-n dinți și să anunțe, hotărât, că, din păcate, nu puteau să primească preotul pentru că nu mai aveau nici un ban. Se secătuiseră rezervele de sărbători. Nu spuse așa, dar Mihaela înțelese iute. Nu regreta, doar se gândi că, la o adică, preotul ar putea să le sfințească casa și fără să pretindă bani. „Nici o casă sfințită pe datorie n-am văzut” comentă tatăl, ghicindu-i gândurile, în timp ce mama își frângea mâinile și se îmbujorase de rușine, îngăimând: „păi cum facem, păi cum facem?”. „Foarte simplu: nu ieși la poartă!” – o liniști tatăl, și vorbele lui calmară, într-adevăr, ca prin minune, pe toată lumea.

Se opriră cu toții o secundă, ca să asculte „Chiraleiiiiisaaaa!” de rămas bun. Apoi, fiecare cu treaba lui. „Chiraleisa! răsuna însă, ușor amenințător, tot mai aproape, aruncând valuri de emoție în obraji mamei. Era încordată și toți ghiceau că, anul acesta, ar fi vrut să nu fie acasă. Chiar așa: de ce erau acasă? Întrebarea o rosti Mihaela, dar o singură privire tăioasă din partea tatălui oferi și răspunsul, și-o precizare: „Dacă vezi că vor să intre-n casă chiar și nechemați, încuie iute ușa!”. Era o strategie nouă pentru șeful casei. La care nici nu apucară să reflecteze, pentru că zăriră, pe alee, alaiul de preoți. Când au ajuns? De ce n-au strigat băieții, să anunțe? De ce n-au așteptat lumânarea aprinsă din poartă? De ce? De ce?... Toate întrebările zadarnice i-au aruncat în casă pe toți,

dărdâind. Până și tatăl părea depășit de situație... Ce să facă, cum să facă?...

Preotul, liniștit, apăsă clanța ușii de la verandă și intră, cu alaiul în urmă... „Chiraleiiiiisaaa!” strigară, parcă-n ciudă, băieții din alai. Și se opriră sub verandă, în timp ce preotul se îndrepta spre ușa masivă de lemn... Un pas, încă unul: Mihaela privi, cu respirația tăiată, în jur: tatăl încremenise, mama sta să leșine, până și George amuțise cu degetu-n gură, gata să scâncească... Atunci se hotărî: un pas de leoaică în tindă, încă unul până la ușa masivă, pe care-o apucă zdravăn de clanță, cam în același timp cu preotul nerăbdător. Apăsară împreună, ea cu toate forțele în sus, el oarecum repezit, în jos, și, ca urmare, clanța nu se mișcă. O secundă, de uimire, toată lumea tăcu și se făcu liniște-n univers. Liniștea aceea intră în sufletul fetei pentru totdeauna.

– Ei, hai... că nu-s acasă! se auzi din spatele ușii și, încet, încet, ca într-un coșmar, preotul se desprinse de clanță, se întoarse și plecă, închizând cu grijă ușa de la verandă.

